Második Árvízi Kockázatkezelési Terv (ÁKKT2) vitaanyagának véleményezése
(Közép-Duna tervezési terület)

Észrevétel:
A vitaanyag kifejezetten Budapest területére vonatkozó részeket nem tartalmaz, annak ellenére sem, hogy a 2016-os ÁKKT elfogadását megelőző konzultációkon és véleményezések alkalmával is már több szerv jelezte ezek hiányát. A *2016. márciusi BM közlemény Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervéről* 1.3/1. pontjában az alábbiak olvashatók: „*A 2011. évi első és a 2013. évi második jelentést az ország határidőre teljesítette. Ezen jelentések felhasználásával a jelen munka keretében sor került a veszély- és kockázati térképek öblözetenkénti, részvízgyűjtőnkénti részletes kidolgozására, majd azok alapján az országos veszély- és kockázati térképek pontosítására, véglegesítésére és az árvízkockázat-kezelési tervek kidolgozására azzal, hogy* ***Budapestre vonatkozóan 2016. március 22-ig készül el.***" A közlemény 1. melléklete (*A konzultációkon és az egyéb fórumokon elhangzott, illetve arra megküldött észrevételek, illetve az azzal kapcsolatos intézkedések*) alapján több, Budapest hiányát jelző vélemény fogalmazódott meg a szakmai konzultációk során az alábbi szervektől, véleményezőktől: Budapest Főváros Önkormányzata, Főpolgármesteri Hivatal, Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság, Budapest Főváros Kormányhivatala kormánymegbízott. Fentiek eredményeként „*2016 márciusában Budapest Főváros is elkészíttette a kezelésében levő árvízvédelmi vonalak kockázatkezelési tervét. A munka eredményei beépítésre kerültek a Közép-Duna tervezési egység jelen kockázatkezelési tervébe*". (Összefoglaló, Közép-Duna tervezési terület, ÁKKT 2016)

Javaslat:
Az ÁKKT2 vitaanyag Közép-Duna tervezési egységre vonatkozó összefoglalók és térképek nem adnak részletes leírást és tájékoztatást Budapest területéről, azokban nem szerepelnek a budapesti ártéri öblözetek. Javasoljuk továbbá a fővárosi védvonalrendszer és az elöntésnek kitett öblözetek ismertetésére az alábbi felosztást:

Budapest árvízvédelmi rendszerének hét szakasza:

- Buda-Észak (Bp. északi határától a Bogdáni útig)
- Buda-Közép (a Bogdáni út és a Határ-árok torkolata között)
- Buda-Dél (a Határ-árok torkolatától Bp. déli határáig)
- Pest-Észak (Bp. északi határától a Dráva utcáig)
- Pest-Közép (a Dráva utca és a Rákóczi-híd között)
- Pest-Dél (a Rákóczi-hídtól Bp. déli határáig)
- Margitsziget

Indoklás:

(A) **Budapest** az országos árvízvédelmi rendszerbe tagozódva **önálló védekező**. A **Fővárosi Csatornázási Művek** alaptevékenységei közé soroltan **látja el a főváros területén az ár- és belvízvédelmi feladatokat**.

A vízgazdálkodásról szóló ***1995. évi törvény*** *VI. fejezet 17.§*

(3) A saját szervezettel védekező települések által fenntartott műveken az árvíz- és belvízvédekezés műszaki feladatait a település közigazgatási határán belül - a vízügyi igazgatási szervnek szakmai irányításával - a polgármester (Budapesten a főpolgármester) a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal útján látja el.

(4) Az árvíz- és belvízvédekezés, valamint a helyi vízkárelhárítás államigazgatási feladat- és hatáskörét - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, illetőleg a polgármester, fővárosban a főpolgármester látja el.

(6) A főpolgármester, a megyei, fővárosi védelmi bizottság elnöke, illetve a polgármester rendeli el az árvíz- és belvízvédekezéssel, valamint a helyi vízkárelhárítással kapcsolatos - a külön

jogszabályban meghatározott államigazgatási feladatok körében - a kitelepítést, a kimenekítést, a visszatelepítést, továbbá közreműködik az ezzel kapcsolatos egyéb feladatok végrehajtásában.

(7) A polgármester (főpolgármester) az árvíz- és belvízvédekezéssel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében

a) közreműködik az árvíz- és belvízvédekezési területi bizottság jogszabályban meghatározott feladatainak végrehajtásában;

b) gondoskodik a közerők - ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak -, továbbá a védekezéshez szükséges anyagok, eszközök és felszerelések összeírásáról, nyilvántartásáról, szükség szerinti mozgósításáról, továbbá a közerők - ezen belül a polgári védelmi szervezetbe beosztottak és a közfoglalkoztatottak - általános ellátásáról;

c) megtervezi a kitelepítést, a kimenekítést, a mentést és a visszatelepítést, illetőleg ezek elrendelése esetén gondoskodik a végrehajtásról;

d) gondoskodik az élet- és vagyonbiztonság, valamint a mentés érdekében szükséges egyéb intézkedések megtételéről;

e) gondoskodik a védekezésben részt vevők egészségügyi ellátásáról, továbbá a kitelepítés, a kimenekítés, a mentés és visszatelepítés során a járványok megelőzésével és elhárításával kapcsolatos intézkedésekről, az egészségügyi államigazgatási szerv közreműködésével;

f) megteszi az árvíz és belvíz által okozott, valamint a védekezéssel kapcsolatban keletkezett károkkal összefüggésben keletkezett helyreállításhoz szükséges intézkedéseket.

(8) A polgármester (főpolgármester) a közműves vízellátással összefüggő államigazgatási feladat- és hatáskörében - a képviselő-testület által jóváhagyott tervnek megfelelően - elrendeli a vízfogyasztás korlátozását.

Fentiek értelmében a Budapest közigazgatási határain belüli árvízi védekezésben a Főpolgármester és a Főpolgármesteri Hivatal kiterjedt hatáskörrel rendelkezik, amely véleményünk szerint indokolja a fent tett javaslatunkat az országos és a fővárosi árvízi védekezéssel kapcsolatos stratégiák összehangolására. Emellett ki kell emelni, hogy a támogatások – különös tekintettel a 2021-27-es uniós programozási időszak forrásaira – valós és országos szintű prioritási szempontok alapján kerüljenek allokációra.

(B) Budapestre külön készül nagyvízi mederkezelési terv. Ennek összehangolását a mindenkori Árvízi Kockázatkezelési Tervekkel Korm. rendelet szabályozza. A **83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet** értelmében

9. nagyvízi mederkezelési terv: az 1. melléklet szerinti tervdokumentáció alapján készülő miniszteri rendelet, amely tartalmazza a nagyvízi meder kezelésének módját és feltételeit rögzítő, a folyó teljes hosszára vonatkozó célállapot elérése, illetve fenntartása érdekében szükséges előírásokat és intézkedéseket, helyszínrajzokat, térképi mellékleteket és a partvonal EOV koordinátáit, továbbá meghatározza a levezető sávokat és az ingatlanok egyes sávok által való tényleges érintettségét;

1. melléklet a 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelethez: A nagyvízi mederkezelési tervet megalapozó tervdokumentáció tartalma

1.4.5. Árvízkockázat kezelési tervek

(C) A vizek többletéből eredő kockázattal érintett területek meghatározásáról, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítéséről, tartalmáról szóló 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés alapján az előzetes kockázatbecslés, a veszély- és kockázati térképek elkészítéséről a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter gondoskodik az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a vízügyi igazgatóságok útján a

helyi önkormányzatokért felelős miniszter, az egészségügyért felelős miniszter, a területfejlesztésért felelős miniszter, a területrendezésért felelős miniszter, az építésügyért felelős miniszter, a gazdaságpolitikáért felelős miniszter, az energiapolitikáért felelős miniszter, a közlekedésért felelős miniszter, az elektronikus hírközlésért felelős miniszter, az agrárpolitikáért felelős miniszter, a kultúráért felelős miniszter, a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszter és a honvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: érintett miniszterek), valamint az érintett miniszterek irányítása, felügyelete alá tartozó központi államigazgatási szervek bevonásával.
A 4. § (1) bekezdés értelmében a tervezési egységekre veszély- és kockázati térképet kell készíteni, mely terület kiterjed Budapestre is.

Összegzés:

Ugyan a vitaanyag jól kidolgozott, logikus felépítésű, az árvízi védekezésben résztvevők számára egy minden bizonnyal jól hasznosítható végleges tervet előz meg és taglalja a klímaváltozás hidrológiai hatásait is, Budapest részletes ismertetésének hiánya szembetűnő, holott az a Fővárosi Önkormányzat, illetve a fővárosi lakosság szempontjából nélkülözhetetlen.

Mint ahogy a korábbi Árvízi Kockázatkezelési Terv kapcsán is jeleztük Budapest hiányát, most is nyomatékosan felhívjuk erre a tényre a figyelmet! A 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelet értelmében e tervek elkészítéséről a vízügyi igazgatási szervek irányításáért felelős miniszter gondoskodik az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a vízügyi igazgatóságok útján. Budapest Főváros Önkormányzata a jövőben sem kívánja elkészíttetni saját forrásból az Árvízi Kockázatkezelési Tervet Budapestre vonatkozóan, mert az egyértelműen nem feladata.